

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL „FORMARE PROFESIONALĂ”

Aprobate
în ședința CȘD
din 18 octombrie 2018,
proces verbal nr. 13..

Președintele CȘD: Lilia POGOLȘA

RECOMANDĂRI METODOLOGICE
PRIVIND LA ELABORAREA ȘI SUSȚINEREA
TEZEI DE CALIFICARE SUPLIMENTARĂ /
TEZEI DE RECALIFICARE PROFESIONALĂ

Chișinău, 2018

1. **Teza de calificare suplimentară/Teza de recalificare profesională** (în continuare teza) este o lucrare de cercetare științifico-didactică și metodologică, ce conține rezultate teoretice și experimentale în domeniul educațional, fiind elaborată la finalizarea studiilor de calificare suplimentară sau de recalificare profesională, conform planurilor respective de învățământ.
  2. Teza constituie o parte importantă a evaluării competențelor profesionale ale cursanților și are drept scop verificarea acestora privind realizarea cercetării științifico-didactice independentă în acord cu exigențele procesului de predare-învățare-evaluare în învățământul preuniversitar.
  3. Teza este realizată sub îndrumarea coordonatorului științific, în corespundere cu demersurile activității didactico-științifice ale catedrei organizatoare de studii de recalificare profesională/studii de calificare profesională suplimentară.
  4. Tematica tezelor acoperă integral aria domeniului general de studiu preuniversitar, vizează domenii interdisciplinare cu un grad avansat de noutate, conține probleme de cercetare la nivel instituțional, național și internațional.
  5. Tema tezei se stabilește de către cursant și conducătorul acesteia, fiind aprobată de către catedrele Departamentului „Formare continuă” prin procesul-verbal, la finalizarea sesiunii I-ia a anului/a primului an de studii și se confirmă în ședința catedrei. După confirmare, temele tezelor se vor plasa pe pagina WEB a IȘE la începutul studiilor în sesiunea a II-a, la fiecare catedră.
  6. Cursantul poate solicita schimbarea temei o singură dată în timpul studiilor. Schimbarea/modificarea temei se aprobă de către catedră, în cadrul aceleiași specialități în care a fost înmatriculat cursantul, nu mai târziu de sesiunea a III-a, anul I de studii, și nu implică modificarea duratei studiilor.
  7. Conducător al tezei de master pot fi numiți membrii catedrelor, ce dețin titlu științific de doctor în științe, doctor habilitat în științe și cu titlu științifico-didactic de lector superior, conferențiar, profesor universitar.
  8. Procesul de elaborare a tezei cuprinde trei etape:
    - I. **conceptualizarea, structurarea și elaborarea;**
    - II. **presusținerea tezei la catedră;**
    - III. **susținerea finală a tezei.**
- I. **Conceptualizarea, structurarea și elaborarea** tezei se referă la argumentarea compartimentelor generale ale unei lucrări de cercetare:
- **preliminarii (introducere);**
  - **conținut;**
  - **concluzii și recomandări;**
  - **bibliografie;**
  - **anexe.**
- Preliminariile sau Introducerea** reflectă:
- *actualitatea temei* – descrierea relevanței temei de cercetare pentru domeniul în care se susține recalificarea profesională/calificarea profesională suplimentară și argumentarea din punct de vedere științifico-didactic;
  - *motivarea alegerii/gradul teoretic de investigare* vializează relația cu domeniul de specialitate și recunoașterea necesității de cercetare a temei în contextul învățământului preuniversitar național, indicându-se direcțiile neexplorate sau care solicită investigații suplimentare și reconsiderări;
  - *problema cercetării* – reprezentarea anticipativă a unor aspecte interiorizate în planul investigației pe care cercetătorul le „gândește” sau pe care acesta caută să și le „reprezinte” ca o soluție privind descifrarea semnificației și a dinamicii obiectului cunoașterii științifice, asigurând un echilibru între generalități și detalii; problema exprimă contradicția dintre cunoștințele incluse în teorie și noile descoperiri prin clarificarea/interpretarea unor chestiuni precum „În ce anume constă problema?” sau

„Din ce cauză a apărut această problemă?” și ea identifică importanța și actualitatea cercetării în cadrul rezultatului, contextului, timpului, resurselor, metodelor și argumentării cercetării;

- *scopul și obiectivele* – scopul se elaborează în funcție de problema cercetării; obiectivele sau sarcinile propuse trebuie să acopere strict acțiunile întreprinse pentru studierea problemei și ele vor rezulta din titlul/titlurile capitolelor și paragrafelor și se recomandă a fi indicate cu cifrele 1,2,3 etc. ori pîntr-o linie de pauză (-);
- *inovația cercetării* – menționarea schimbării în sistem, în practică didactică, în activitatea profesională etc., urmărindu-se scopul îmbunătățirii, perfecționării sau raționalizării soluțiilor aplicate;
- *metodologia de cercetare* – metode, tehnici de cercetare utilizate la scrierea tezei (în funcție de complexitatea cercetării) și metode de prelucrare a datelor;
- *descrierea subiecților investigației* – lot, eșantion, cazuri (în funcție de aspectele cercetării);
- *importanța teoretică și practică a cercetării* – locul, valoarea și importanța teoriilor, conceptelor, argumentărilor și rezultatelor valide ale experimentului în practica de predare-învățare-evaluare a disciplinei de specialitate/a disciplinelor din aria curriculară respectivă și a întregului sistem educațional preuniversitar;
- *prezentarea structurii tezei* – indicarea compartimentelor, a anexelor, în unele cazuri a tabelelor incluse în lucrare.

Notă. Având în vedere specificul pregătirii pedagogice a cursanților, teza poate include și *formularea ipotezei*, cu scopul de a demonstra abilitatea cursantului în a surprinde și în a prevedea calitativ sau cantitativ proiectarea unor secvențe educaționale sau a unor programe de intervenție cu caracter educațional.

Conținutul reflectă contribuția originală a cursantului în elucidarea temei de cercetare. Se realizează, de regulă, în cadrul a două – trei capitole divizate în paragrafe și reflectă:

- autonomie față de sursele bibliografice (prezentarea materialului factologic, interpretarea/argumentarea critică a opiniilor specialiștilor și savanților în problema cercetării sau în domenii științifice înrudite);
- interpretare de studiu de caz, de articole și alte materiale științifice de ultimă oră;
- utilizarea riguroasă a conceptelor, ideilor, teoriilor;
- formarea ideilor personale și focalizarea pe tema cercetării;
- calitatea surselor bibliografice – titluri noi, reviste de specialitate;
- reflecții proprii.

Cercetarea pedagogică/psihologică se extinde prin funcțiile specifice de observare, explicitare, interpretare a fenomenului educațional și impune:

- precizări conceptuale;
- analiza aspectelor teoretice (concepții, viziuni, teorii, clasificări etc.);
- analiza experienței/practicii școlare sau a aspectelor pedagogice/psihologice aplicative;
- operaționalizarea corectă a conceptelor și a variabilelor ;
- prelucrarea statistică a datelor și interpretarea rezultatelor.

Concluziile și recomandările reflectă succint, argumentat și clar rezultatele cercetării cu privire la aspectele teoretice analizate și modalitățile de realizare a obiectivelor/sarcinilor expuse în introducere și sugestii și propuneri de implementare a acestora pe nivele de învățământ și pentru actorii decizionali în sistem.

Această secțiune a tezei trebuie să indice și implicațiile practice ale demersului de cercetare, limite și constrângeri, sugestii privind direcții viitoare de cercetare.

Bibliografia se completează în conformitate cu Standardele naționale cu privire la biblioteconomie, informare și documentare (Anexa 1).

II. Presușinerea tezei la catedră se referă la procesul de redactare și prezentare a versiunii finale a lucrării.

- Teza se examinează în prealabil la catedră, cu cel puțin o lună înainte de termenul indicat pentru susținere, în scopul de evaluare preventivă și de admitere la susținerea acesteia în ședința Comisiei de Stat.
- După examinare în ședința catedrei, teza, procesată la computer și copertată, este prezentată în două exemplare conducătorului științific cu cel puțin zece zile înainte de ședința Comisiei de Stat, pentru evaluarea cu avizul de susținere finală. Teza în redactare finală cuprinde următoarele compartimente generale: Foaia de titlu (Anexa 2), Cuprinsul, reflectat pe pagina a doua a tezei, menționând localizarea compartimentelor lucrării prin indicarea paginii respective, (Introducere, Conținut, Concluzii, Bibliografie, Anexe). Anexele nu se calculează la volumul total de pagini.
- În baza proceselor verbale ale deciziei catedrelor privind rezultatele presusținerii tezei, Directorul emite ordinul de admitere la susținerea tezei, contrasemnat de directorul adjunct formare continuă.
- În cazul în care cursantul nu a susținut teza în sesiunea stabilită, acesta are dreptul să o susțină repetat, de cel mult două ori în următorii ani, cu suportarea cheltuielilor de examinare stabilite de instituție. La a doua susținere, cursantul va solicita reconfirmarea temei tezei și a conducătorului științific. Dacă și la a doua susținere a tezei cursantul nu obține media de promovare, se eliberează un certificat de absolvire a planului de învățământ și certificatul academic respectiv.
- Cerințele privind volumul și aspectul grafic al tezei se aplică în conformitate cu cerințele Standardelor naționale față de lucrările de cercetare (Anexa 3).

III. Susținerea finală a tezei are loc în ședința deschisă a Comisiei de Stat de evaluare, stabilită prin ordinul Directorului. Orarul susținerii tezelor se va da publicității pe pagina WEB a IȘE.

- Comisia de Stat de evaluare a tezei este constituită din cel puțin trei membri. Președintele Comisiei este numit de către Ministerul Educației.
- Procesul de susținere include discursul cursantului la tema tezei, întrebări către autor, discuții la care pot participa toți aceia care asistă la susținere, prezentarea avizului catedrei, aprecierea cursantului de către conducătorul științific.
- Discursul cursantului constituie expunerea orală a rezumatului, fără a da citire compartimentului introductiv al cercetării. Timpul de prezentare constituie 7 – 10 minute, fiind elucidate aspectele de:
  - actualitatea temei;
  - calitatea fundamentului științific;
  - realizarea obiectivelor cercetării;
  - complexitatea metodologiei cercetării;
  - relevanța practică a studiului efectuat;
  - calitatea prezentării (lizibilitate, grafică, elocvență etc.);
  - coerența în succesiunea ideilor;
  - corectitudinea exprimării științifice;
  - utilizarea mijloacelor informaționale și de comunicare.
- Conducătorul științific are dreptul de a recomanda pentru publicare lucrarea dacă acesata reprezintă valoare didactică și științifică în procesul de predare-învățare-evaluare, bazată pe un material original experimental și dacă ea conține recomandări, propuneri de calitate teoretice și practice. Se vor lua în considerare publicațiile și/sau participările cursantului la conferințele științifice.
- Decizia asupra rezultatelor susținerii și aprecierea lucrării se adoptă prin 2/3 din voturi ale membrilor Comisiei, prezenți la ședință. Președintele Comisiei dispune de două voturi.

Cursantul poate găsi cerințele față de aspectul grafic al tezei, sistematizarea corectă a bibliografiei etc. pe situl oficial al Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare: <http://www.anacec.md/>.

Cerințele privind asigurarea bibliografică a tezei:

- În listele de referințe bibliografice amplasate la sfârșitul textului tezei, referințele sunt prezentate în succesiunea numerică ce corespunde ordinii citărilor în text sau în ordinea alfabetică a autorilor menționată în conținutul tezei.
- Citarea, forma scurtă a referinței inserată în text între paranteze pătrate, permite identificarea publicației din care s-a extras citatul sau ideea comentată etc. și indicarea localizării în cadrul publicației-sursă. Citarea trebuie să conțină suficiente elemente care să asigure corespondența exactă între citare și referința bibliografică a documentului identificat. Exemplu: [8. p. 231] sau [autorul, p. 231].
- În cazul în care lista referințelor bibliografice este în ordinea alfabetică a primului element și cuprinde mai multe documente ale aceluiași autor, diferențierea dintre ele se face prin introducerea unor elemente suplimentare (anul de publicare, ediția etc.); dacă autorul are mai multe lucrări apărute în același an, se mai adaugă o literă (a, b, c, etc.), iar diferențierea se face atât în lista de referințe bibliografice, cât și în citare, pentru a sigura corespondența exactă între citire și referință. Exemplu: AUBREY (1973 a).
- Fiecare element al referinței bibliografice trebuie delimitat clar de următorul printr-un semn de punctuație (punct, liniuță etc.).
- Partea din nume prezentată prima să fie cea care dă intrarea în catalogul de bibliotecă, bibliografie, repertorii etc.: prenumele și alte elemente secundare se notează după nume. Toate numele trebuie reproduse în ordinea în care apar în sursa de informare; dacă sunt mai mult de trei nume, celelalte nume pot fi omise, omisiunea evidențindu-se prin adăugarea abrevierii „et. al.”
- Referințele trebuie să includă elementele necesare de identificare a documentului, care cuprind:
  - *Pentru monografii:* LOMINADZE. DG. Cyclotron waves in plasma. Translated by A.N. Dellis; edited by Hamberger. 1 st. Ed. Oxford: Pergamon Press. 1981. 206 p. International series in natural philosophy.
  - *Pentru articole din publicațiile seriale și culegeri:* Weaver, William. The collectors: command performances. Photography by Robert Emmett Bright. Architectural Digest, December 1985, vol. 42, no. 12, p. 126-133.
  - *Pentru tezele conferințelor:* D. Huber, S. Celestina, Phonon Drag Effect în Sb. 8-th European Conference of Thermoelectricity. Krakow, Poland, 18-25 September 2004, Book of Abstracts, p. 69.
- *Dacă se repetă pe aceeași pagină, referința se notează prin adverbul Ibidem. P.70 (cu privire la un text deja citat: în același loc, în aceeași lucrare).*

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
DEPARTAMENTUL „FORMARE CONTINUĂ”

CATEDRA .....
_____ (denumirea catedrei) _____

TEZA DE CALIFICARE SUPLIMENTARĂ/
TEZA DE RECALIFICARE PROFESIONALĂ

.....
.....
.....
_____ (tema tezei) _____

Teza este elaborată de:

.....
(numele, prenumele cadrului didactic/educatorului/managerului)

.....
(instituția la care este angajat)

.....
(gradul didactic, alte certificări/titluri didactice sau științifico-didactice)

Conducătorul științific al tezei:

.....
(numele, prenumele, titlurile științifico-didactice ale conducătorului)

Chișinău – (anul susținerii)

Cerințele privind volumul și aspectul grafic al tezei de master:

- volumul tezei poate cuprinde 45 – 50 de pagini, fără a lua în considerare anexele propuse, acestea fiind plasate la sfârșitul lucrării.
- textul se redactează pe hârtie albă, formatul A4, dimensiunea 210 x 297 mm., pe o singură parte a hârtiei;
- paginile tezei au câmp: în stânga – 30 mm, sus – 25 mm, în dreapta – 15 mm, jos – 25 mm; o pagină de text va avea 28 – 30 de rânduri, iar fiecare rând 70 -75 semne;
- toate paginile, inclusiv cele ce conțin tabele, figuri, fotografii se numerotează în ordinea obișnuită, fără a admite lipsa sau repetarea acestora (9 a. 9 b...); numărul se plasează pe câmpul din dreapta al paginii, în partea de sus sau de jos;
- textul se redactează computerizat, utilizându-se semne diacritice corespunzătoare; font – 14 pt., intervalul între rânduri – 1,5;
- se admite utilizarea majusculilor simetric textului la scrierea titlurilor și evidențierea anumitor cuvinte sau expresii cu Bold;
- textul care explică fotografia, desenul, figura ... trebuie să fie sub acesta;
- în teză se admite abrevierea combinațiilor de cuvinte, a cuvintelor compuse, a cuvintelor frecvent folosite, în conformitate cu normele lingvistice și cu condiția ca acestea să nu facă dificilă examinarea sau lectura textului și să nu producă ambiguități;
- în teză nu se admit însemnări, corectări, conturări de litere, ștersături, pete, adăugiri la pagină etc.